

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету
від 26.08.2020 р., протокол №01

Теорія та практика перекладу з англійської мови

(назва освітнього компоненту)

ПРОГРАМА

обов'язкової навчальної дисципліни

підготовки бакалавра
(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності 035 Філологія
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізації 035.041 германські мови та літератури (переклад включно),
(шифр і назва спеціалізації)
перша – англійська

освітньо-професійної програми «Філологія (германські мови та літератури
(назва освітньо-професійної програми)
(переклад включно), перша – англійська, друга – німецька)»

Бердянськ, 2020

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Тетяна РОЗУМНА, доцент кафедри іноземних мов і методики викладання, кандидат педагогічних наук, доцент

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету 21.08.2020 р., протокол №01.

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Теорія та практика перекладу з англійської мови» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, друга – німецька)» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська.

Предметом навчальної дисципліни є концепції, положення і спостереження, що стосуються перекладацької практики, способів і умов її здійснення, різних факторів, що мають на неї прямий або непрямий вплив.

Міждисциплінарні зв'язки: англійська мова, історія зарубіжної літератури, корективний фонетичний курс англійської мови, практична граматики англійської мови, теоретична фонетика англійської мови, теоретична граматики англійської мови, історія англійської мови, методика навчання іноземної мови, лексикологія англійської мови, стилістика англійської мови.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета курсу «Теорія та практика перекладу з англійської мови» – ознайомлення студентів з основними положеннями лінгвістичної теорії перекладу. Курс також має на меті навчити розпізнавати лексичні та граматичні труднощі перекладу і адекватно перекладати ті чи інші мовні одиниці з англійської мови на українську та навпаки.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія та практика перекладу з англійської мови» є навчити працювати з різними типами словників та інформаційними ресурсами при виконанні перекладу текстів (художніх, газетно-інформаційних, суспільно-політичних); навчити використати різні перекладацькі стратегії і трансформації; навчити реферувати англійські тексти суспільно-політичного і загальнонаукового характеру; розвинути вміння практичного застосування перекладацьких прийомів в умовах усного послідовного, а також письмового перекладів з англійської мови на українську та навпаки.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентностей та продемонструвати результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. ЗК 05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 09. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 10. Здатність до абстрактного	ПРН 01. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовою усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації. ПРН 02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. ПРН 07. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та

<p>мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>СК 01. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.</p> <p>СК 02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p> <p>СК 07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>СК 08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.</p>	<p>інноваційних підходів.</p> <p>ПРН 08. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.</p> <p>ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз різних стилів і жанрів.</p> <p>ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.</p>
---	---

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС / 90 годин.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Theme 1. Theoretical and methodological aspects of translation. Translation as a notion and subject, significance of translating, ways of translating (literal translating, verbal translating, word-for-word translation, the interlinear way/method of translating, literary translating), machine translation, kinds of translating (the written from a written matter translating, the oral from an oral matter interpreting, the oral from a written matter interpreting, the written translating), translation in teaching of foreign languages, descriptive and antonymic translating.

Theme 2. A short historical outline of European and Ukrainian translation. Translation and interpretation in ancient countries of the Near East. The first European translations and appearance of two different ways/principles of translation. Translation during the Middle Ages, in Kyivan Rus' during the 10th – 13th centuries, translation and translators during the late 19th early 20th centuries, translation in Ukraine during the last decade of the 20th century, translation and culture. The historical circumstances and preconditions of birth and development of Ukrainian criticism of literary artistic translation in the 20th century. The main established principles of faithful translation and their realization in the practice of conveying the poetic and prose works by the outstanding translators (M. Zerov, M. Ryl'skyi, V. Pidmohyl'nyi, V. Mysyk, M. Lukash, Borys Ten, Ye. Popovych, Ye. Drobyazko, Yu. Lisnyak, D. Bobyr and others).

Theme 3. Lexicological Aspects of Translation. The main rules of conveying different English sounds in Ukrainian translations of proper nouns. Rules of translating the names of companies, corporations, firms and their equivalent bodies in English and Ukrainian. Rules of translating the names of streets, squares, and residential areas from Ukrainian into English. Methods of conveying the nicknames of people in English and Ukrainian (the general rule and exceptions). The main way of distinguishing between the genuine internationalisms and loan internationalisms. The main lingual and extralingual factors influencing the translation of phraseological/idiomatic and set expressions. The nature and ways of translating approximate

idiomatic/phraseological analogies. The possible ways of translating national idiomatic expressions. The descriptive method of translating idioms.

Theme 4. Lexico-Grammatical Aspects of Translation. The most general contextual realizations of meanings of the nominalizing and emphatic articles. The means of expressing their meanings in Ukrainian. The most common contextual meanings of the definite article and means of expressing them in Ukrainian. The most common contextual meanings of the indefinite article and means of expressing them in Ukrainian. The structural peculiarities of the word-combinations referred to as asyndetic substantival/noun clusters. Ways of faithful expressing the meaning of the two-componental asyndetic noun clusters with extended/expanded adjuncts or heads of the NP+NP (noun phrase+noun phrase) type. The approaches to faithful translating of the four-, five- and more componental asyndetic substantival clusters with and without the preceding attributes to their component nouns. The structure of the word-combinations preferred in spoken English and in belles-lettres works instead of the multi-componental asyndetic substantival clusters. The nature of modality and the main means of expressing it in English and Ukrainian.

Theme 5. Semantic Aspects of Translation. The monosemantic/referential meaning of the source language units and principles of their faithful translation. The possible difference between the ways of translating sense units at language level (out of context) and their translation at speech level (when used in a contextual environment). The role of the source language context in the semantic discrimination and faithful translation of sense units missing or having no corresponding lexical equivalents in the English, Ukrainian or bilingual dictionaries. The most common features of the belles-lettres or publicistic/newspaper style texts and name the ways of their faithful expression/rendering in the target language.

3. Рекомендована література

Основна

1. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2004. 576 с.
2. Карабан В. І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2003. 608 с.
3. Кіщенко Ю. В. Вступ до перекладу (завдання для самостійної роботи до модульної атестації) : навч.-метод. посібник для студентів I курсу спеціальності «Переклад». Херсон: Вид-во ХДУ, 2007. 48 с.
4. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. Київ: Юніверс, 2003. 264 с.
5. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. Вінниця: Нова книга, 2003. 448 с.
6. Мирам Г., Гон А. Профессиональный перевод. Київ: Ника-Центр, 2003. 135 с.
7. Нестеренко Н. М., Лисенко К. В. A Course in Interpreting and Translation. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2004. 240 с.
8. Шпак В. К. Основи перекладу: граматичні та лексичні аспекти. Київ: Знання, 2005. 310 с.

Додаткова

1. Алексеев И. С. Профессиональный тренинг переводчика. Санкт-Петербург: Лениздат; Изд-во «Союз», 2003. 288 с.
2. Бреус Е. В. Основы теории и практики перевода с русского на английский: учебное пособие. 2-е изд., испр. и доп. М: Изд-во УРЛО, 2000. 208 с.
3. Виноградов С. Введение в переводоведение. Москва: ИОСОРАО, 2001. 194 с.
4. Казакова Т. А. Практические основы перевода. Санкт-Петербург: «Издательство Союз», 2001. 320 с.

5. Миньяр-Белоручева А. П., Миньяр-Белоручев К. В. Английский язык. Учебник устного перевода. Москва: Изд-во «Екзамен», 2004. 350 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: www.bdpu.org/library
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. URL: www.bartleby.com/reference
4. URL: www.netword.demon.co.uk/www_e_b
5. URL: www.wordsmyth.net
6. URL: <http://search.thesaurus.com>
7. URL: http://humanities.uchicago.edu/for_ms_unrest/webster.form.html
8. URL: www.multilex.ru/online.htm
9. URL: www.medialingua.ru
10. URL: www.lingvo.ru/lingvo/index.asp
11. URL: www.ets.ru

Методи навчання: лекції та дискусії ґрунтовані на наукових статтях, вправи та міні-проекти.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

6. Система оцінювання.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
78-89	добре		B (дуже добре)
65-77			C (добре)
58-64			задовільно
50-57	E (достатньо)		
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34	незадовільно		F (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)